

Utredning kring utfall av behandlingen av vindkraftsprojekten Lösings Häradsallmänning och Morkulleberget

SAMMANFATTNING

Uppdraget har utgjorts av att studera två ansökningar om att etablera vindkraft som kommunen har handlagt och vad som specifikt som gjort att de projekten inte slutförts. Slutsatsen är att det är kartläggningen av naturvärdena i allmänhet och fågelfaunan i synnerhet som är den faktor som främst gjort att etableringsprocesserna avstannat. Likheten mellan de båda projekten är att det varit en långdragen process, främst beroende på att de första insända handlingarna saknat viktiga delar och därför har behövt kompletteras i efterhand. Sökanden har till sist tröttnat. Detta i sin tur kan bero på att beskrivna förutsättningar i kommunens vindkraftsplan inte tillräckligt noga analyserats av sökanden, men också på en diffus kravbild.

Kartering av spelplatser och häckningsmiljöer för rovfåglar och skogshöns är ett viktigt underlagsmaterial vid planering av vindkraftverk och vindkraftsparker. Dessa arter är skyddade i artskyddsförordningen, och många är upptagna i EU:s fågeldirektiv bilaga 1 vilket innebär ett strikt skydd. Förekomst av dessa arter innebär i regel att stora anpassningar måste göras, eller att planer helt måste skrotas. Dessvärre för vindkraftsindustrin är många av arterna tämligen frekventa i den typ av marker som ofta pekas ut i vindkraftsplaner, exempelvis impedimentmarker i höjdområden med goda vindförhållanden och som ligger långt från övrig bebyggelse. En annan besvärande omständighet för vindkraftsetableringar är att det efter att alla andra intressen tillgodosetts, t ex naturvärden och skyddad natur, försvarets och flygets behov, riksintressen för rörligt friluftliv, infrastruktur och naturvård, inte finns så mycket plats kvar att utnyttja. Och att det i de små kvarvarande områdena, i sin tur kan finnas "oupptäckta" värden som gör omöjliggör vindkraft.

UPPDRAG

Uppdraget har utgjorts av att studera två ansökningar om att etablera vindkraft som kommunen har handlagt, Lösings Häradsallmänning och Morkulleberget, samt att utreda varför de har fått avslag. Beror det på hur och var Norrköpings kommun pekat ut områden i det tematiska tillägget för vind, eller beror det på hur ansökningarna är utformade och vilket underlag som de baseras på? I uppdraget har även ingått kontakter med i Länsstyrelsen i Östergötland som studerat ansökningarna i de ärenden som prövats av länsstyrelsen. Uppdraget har utförts av Naturcentrum AB/Svante Hultengren på uppdrag av Norrköpings kommun. Nedan följer en sammanfattning av de båda ärendena.

BESKRIVNING AV HÄNDELSEFÖRLOPP VID ANSÖKAN OM BYGGLOV FÖR SEX VINDKRAFTSVERK VID LÖSINGS HÄRADSALLMÄNNING

Miljöanmälan och ansökan om bygglov för sex vindkraftverk¹ inlämnas till Norrköpings kommun 2013-11-05/06. Rapport med bilagor vilka innehåller lokalisering, förutsättningar, tekniska utredningar, med mera, jämte naturutredningar. *Min kommentar:* De sistnämnda i huvudsak skrivbordsprodukter.

Norrköpings kommun efterlyser kompletteringar 2013-12-19 i samband med bygglovsgranskningen, bland annat en naturvärdesinventering som bland annat skall redovisa förekomst av fåglar (sena och tidiga häckningstider), fladdermöss, känsliga växter och däggdjur, samt utredning om påverkan på ett närbeläget N2000-område. För den sistnämnda punkten efterfrågas ett yttrande från länsstyrelsen. *Min kommentar:* Är lite fundersam kring det begreppet "sena häckningar" som efterfrågas av kommunen. Detta krav får emellertid inga följder i den fortsatta handläggningen.

Kompletteringar² inkommer 2015-01-30. Bland annat en naturvärdesinventering samt en utredning/inventering av fågelfaunan³. Inga särskilda naturvärden konstateras vid etableringsplatserna för vindkraftverken. Fågellivet bedöms som "*föväntad sammansättning av vanligare*

¹ Ramströms Vind AB 2012. *Miljöanmälan och Ansökan om bygglov. Vindkraftsprojekt lösning*. Ramströms Vind AB, Stockholm.

² Ramströms Vind AB 2014/15. *Komplettering av Miljöanmälan och Ansökan om bygglov. Vindkraftsprojekt lösning, Norrköpings kommun*. Ramströms Vind AB, Stockholm.

³ Sundh, L. 2015. *Fågelinventering i Lösing, Norrköpings kommun* (innefattar även ett avsnitt om naturvärden – *Översiktlig naturvärdesinventering i Lösings häradsallmänning, Norrköpings kommun*). Sundh Miljö. I Bilaga till: Ramströms Vind AB 2014/15.

svenska häckfåglar knutna till skogslandskap på urberg som ligger i mosaik med små mossor och kärr". Nattskärre konstateras med fyra sjungande exemplar, orre förekommer i området med svag stam, tjäder förekommer spridd i området, trana (bedöms som "rimligen utanför parken"), spillkråka (häckar sannolikt i området), pärluggla (nordväst om vindparken), träd-lärka (en fågel i närheten av verk 3). Inga rovfågelhäckningar konstaterades i undersökningen. *Min kommentar:* Naturutredningen verkar i huvudsak kompetent utförd, men är ospecifik när det gäller förekomsten av skogshöns och rovfåglar.

Norrköping kommun meddelar att ytterligare kompletteringar krävs 2015-05-29. En del av de frågor som ställdes 2013-12-19 har inte besvarats varför kommunen efterfrågar kompletteringar. Det handlar om frågan om påverkan på N2000-området i form av yttrande från länsstyrelsen, att fågelinventeringen skall innefatta tidiga och sena häckningar, att fågelinventeringen skall vara uppdaterad efter 2015 års rödlista, en inventering av fladdermöss samt beskrivningar av hur arter och nyckelbiotoper påverkas av etableringen, med mera. *Min kommentar:* Dessa utredningar borde sökanden utfört efter kommunens skrivelse 2015-01-30.

Kompletteringar inkommer till Norrköpings kommun 2015-12-02. Bland annat med en rapport om fladdermusfaunan⁴. Påpekandet av fågelfauna och nyckelbiotoper bemöts med att arbetet "utförts av sakkunnig enligt de metoder som är brukligt i samband med vindkraftsetableringar", samt att "nyckelbiotoperna i området inte kommer att påverkas". *Min kommentar:* Förenklat och lättvindigt formulerat svar från sökanden.

Fr Ramström Vind AB skickar in en begäran om ett utlåtande från länsstyrelsen angående påverkan på ett närbeläget N2000-område – Krankensjöns sumpskogar.

Länsstyrelsens inkommer med utlåtande 2016-12-28. Länsstyrelsen gör bedömningen att vindkraftsparken "inte riskerar att orsaka påtaglig negativ påverkan" på arter och naturtyper i det näraliggande N2000-området Krankensjöns sumpskogar. Däremot påpekar länsstyrelsen att vindkraftsverken ligger intill ett tyst och opåverkat område och att de kan medföra "viss negativ påverkan på rekreationella värden", samt att vindkraftverk inte bör byggas närmare än 500 meter från kända tjäderspelsplatser. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att Fr Ramström Vind bör genomföra en fältinventering och därefter ta fram en plan för hur parken kan uppföras med hänsyn till förekomst av tjäder. *Min kommentar:* Avståndsuppgifterna 500 meter för tjäderspelsplatser är vedertagna och i kommunens vindkraftsplan anges till och med 1 km från platser med fler än fem tupper⁵. Dessa angivelser borde ha behandlats i natur- och fågelinventeringen.

Sökanden avstår från ytterligare kompletteringar. Fr Ramström Vind AB säger sig i telefonsamtal inte ha för avsikt att göra ytterligare kompletteringar.

Norrköpings kommun beslutar om förbud (2018-09-07) att uppföra vindkraftsparken på grund av att efterfrågade kompletteringar inte utförts. Beslutet kan överklagas till länsstyrelsen i Östergötlands län.

HAR KOMMUNEN VILSELETT SÖKANDEN GENOM UPPGIFTER I SIN VINDKRAFTSPLAN?

Svaret på den frågan är – möjligen – eftersom området ligger inom "prioriterat område" i kommunens vindkraftsplan⁶. Denna plan pekar ut tre typer av områden; "prioriterade områden", "utredningsområden" och "olämpliga områden". Den aktuella planen ligger inom prioriterade

⁴ Eklöf, J. 2016. *Fladdermusinventering inför etablering av vindkraft i Lösings Häradsallmänning, Norrköpings kommun*. Graptolit - ord & natur.

⁵ Norrköpings kommun 2013. *Vindkraft. Tillägg till översiktsplanen för Norrköpings kommun*. Antagen i kommunfullmäktige 2013-09-30.

⁶ Norrköpings kommun 2013. *Vindkraft. Tillägg till översiktsplanen för Norrköpings kommun*. Antagen i kommunfullmäktige 2013-09-30.

områden, vilket avser områden som är särskilt lämpliga för stora vindkraftverk och storskalig utbyggnad. Jag uppfattar det som att ärendet är beläget inom område B i kommunens plan, vilket kortfattat beskrivs som ett *glest bebyggt, kuperat landskap men som inrymmer en hel del naturvärden*.

I kommunens plan anges emellertid ett stort antal värden som man regelmässigt måste ta hänsyn till vid projektering och uppförande av vindkraftsverk och vindkraftsparker. Ett större avsnitt behandlar fåglar vilka är viktiga i detta sammanhang eftersom det där finns många rödlistade⁷ och/eller skyddade arter⁸. Rovfåglar, skogshöns, mås- och sjöfåglar pekas ut särskilt. Rapporten anger också ett antal betydelsefulla förutsättningar, frågeställningar, arter och skydds-zoner, som man har att beakta vid planering och etablering av vindkraftsverk och vindkraftsparker. I fallet Lösings Häradsallmänning är det vara kravet på noggranna undersökningar av fågelfaunan (arter och livsmiljöer) som gjort att projektet gått om intet.

Kanske borde sökanden Fr Ramströms Vind AB lagt större fokus på sådana utredningar från början, och därefter planerat verkens exakta placering, och möjligen har sökanden förlitat sig mer på den övergripande kartan i kommunens vindkraftsplan, än de generella rekommendationer om utredningar som kommunens vindkraftsplan anger för vindkraftsetableringar. Men man måste också vara medveten om att det kan vara missvisande, att i förväg peka ut "prioriterade områden" för vindkraft. Detta eftersom det även i sådana områden, förekommer skyddade fågelarter, fladdermöss eller andra värden, som inte tidigare varit kända och som enbart kan identifieras med hjälp av kvalificerade inventerings- och analysinsatser. Att planera för vindkraft är därför ingen lätt uppgift, eftersom allehanda värden, intressen och krav gör kvarvarande ytor små eller obefintliga och svåra att identifiera.

HAR SÖKANDEN TAGIT FRAM FELAKTIGT ELLER BRISTFÄLLIGT UNDERLAGSMATERIAL?

Sökanden har i ett första skede lämnat in ett bristfälligt material som efterhand kompletterats med efterfrågade uppgifter.

HAR MYNDIGHETERNA STÄLLT FÖR HÖGA UTREDNINGS- OCH MILJÖKRAV?

Min bedömning är att man inte ställt för höga krav, men det är också svårt att som projektör för sådana här projekt att från början sätta sig in de höga krav som myndigheterna ibland ställer. Man föreställer sig att de underlag man tar fram räcker, exempelvis när det gäller fågellivet. I den undersökning som sökanden tagit fram kommer man fram till att det förekommer orre och tjäder i området, prioriterade arter när det gäller bevarandeåtgärder, men inte deras exakta numerär och hur de nyttjar av området. Länsstyrelsen efterfrågar därför en mer noggrann inventering av dessa arter samt en plan för placering av vindkraftsverken. Sökanden har i detta specifika fall hamnat i ett sorts "moment 22", där det man kommer fram till ställer fler frågor än svar.

BESKRIVNING AV HÄNDELSEFÖRLOPP VID ANSÖKAN OM BYGGLOV FÖR SEX VINDKRAFTSVERK VID MORKULLEBERGET

Miljökonsekvensbeskrivning för sex vindkraftverk vid Morkulleberget⁹ inlämnas till Norrköpings kommun 2012-09-07. Bullermätning och utredning om vattenförorening från

⁷ ArtDatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

⁸ §§ Artskyddsförordningen.

⁹ Ramströms Vind AB 2012. *Miljökonsekvensbeskrivning av sex vindkraftsverk i Norrköpings kommun. Morkulleberget*. Ramströms Vind AB, Stockholm.

smörjmedel har också insänts. Huvudrapporten innehåller lokalisering, förutsättningar samt ett översiktligt resonemang kring fladdermöss. *Min kommentar:* Sökanden har inlämnat en ren skrivbordsprodukt, där påverkan på naturvärden beskrivs översiktligt.

Norrköpings kommun efterfrågar kompletteringar 2012-10-06, bland annat påverkan på landskap, naturvärden och friluftsliv samt att sökanden skall begära ett yttrande från länsstyrelsen i Östergötlands län angående fornlämningar.

Ramströms Vind AB inkommer med kompletteringar 2013-05-27 i form av tekniska beskrivningar, situationsplan och landskapsanalys.

Norrköpings kommun efterfrågar ytterligare kompletteringar 2013-07-03. *Min kommentar:* Kan inte se att naturvärden och friluftsliv behandlats av sökanden efter skrivelsen 2012-10-02, och detta efterfrågas heller inte i denna begäran om kompletteringar.

Ramströms Vind AB inkommer med kompletteringar 2013-10-07 i form av miljöanmälan, bygganmälan, ritningar, fotomontage, skuggberäkning, skyddade områden och bullerberäkning.

Norrköpings kommun efterlyser ytterligare kompletteringar 2013-12-19. Det gäller ritningar till bygglovshandlingen, samt naturvärdesinventeringar som underlag till beslut om bygglov och till miljöskyddsgranskningen. Förekomst av fladdermöss, känsliga växter, däggdjur och fåglar skall redovisas, det sistnämnda skall ha fokus på skogshöns och rovfåglar inklusive förekomst av berguv. Dessutom skall sökanden inkomma med hur känsliga arter, i den mån sådana påträffas, skall skyddas från störning. *Min kommentar:* Egentligen allmänna krav som skulle ställts från början. Dessa frågeställningar/utredningskrav anges också i kommunens vindkraftsplan som särskilt viktiga inför vindkraftsetableringar.

Ramströms Vind AB inkommer med kompletteringar¹⁰ (2015-01-30). Inventeringar genomförs under 2014¹¹. Tjäder och orre förekommer inom eller anslutning till det aktuella området med spelplatser. Ett verk kommer att påverka en spelplats för tjäder. Man bedömer att det "*inte finns några starka indikationer*" på att andra rovfågelsarter än ormvråk förekommer inom det planerade området. Nattskärria förekommer, men byggtid kan anpassas så att denna inte stör nattskärrans spel. Rotorbladen bedöms också befinna sig på högre höjd än nattskärrans "*normala*" flyghöjd. Naturvärdena kring verken bedöms som "*triviala skogsmiljöer som till stor del saknar höga naturvärden*". Enstaka förekomster av skyddade arter finns i området. *Min kommentar:* Naturinventeringar och fågelinventeringar förefaller vara ambitiöst utförda, och området har besökts ett stort antal ggr.

Bygg- och miljökontoret i Norrköpings kommun lämnar förslag till beslut att etableringen inte är förenlig med områdets känslighet (2015-10-14), att verksamheten bedöms medföra **betydande miljöpåverkan**, och att ärendet därmed **skall tillståndsprövas hos länsstyrelsen**. Nämnden grundar sin bedömning på att främst på att fågellivet och det närbelägna naturreservatet Nävsjömossen kan påverkas negativt, liksom kultur- och fritidsmiljön.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden anser inte att de aktuella vindkraftverken innebär betydande påverkan och återremitterar ärendet för vidare handläggning (2015-10-21). Bygg- och miljökontoret anser återigen att vindkraftsparken skall miljöprövas (2015-10-21).

Sökanden svarar 2015-10-20. Man skriver i svar att området ligger inom riksintresse för vindbruk, inom kommunens egna planer dvs. "prioriterade områden" för vindkraft, men tycker att detta tillmätts liten betydelse jämfört med andra intressen. Sökanden anser vidare att

¹⁰ Ramströms Vind AB 2015. *Komplettering av Bygglovsansökan och Miljöanmälan för Vindkraftsprojekt Morkulleberget*. Ramströms Vind AB, Stockholm.

¹¹ Sundh, L. 2014/15. *Översiktlig naturvärdesinventering av Morkulleberget, Norrköpings kommun* (rapporten innehåller även fågelinventeringsuppgifter). I BILAGA 2 till Bygglovsansökan, Ramströms Vind AB 2015. Sundh Miljö.

"*betydande miljöpåverkan*" borde pekats ut bättre av kommunen i ett tidigare skede av processen, men sökanden öppnar för att ta bort ett verk och förse något av verken med ett system som varnar och stoppar om fåglar närmar sig.

Kommunens bygg- och miljökontor presenterar ett förslag till beslut som innebär ett förbud mot uppförande av sex vindkraftsverk på Morkulleberget (2015-11-27).

Sökanden får klartecken från Byggnads- och miljöskyddsnämnden genom anmälan om miljöfarlig verksamhet, med en rad villkor (2015-12-09; 22).

Beslutet överklagas av Birdlife Sverige och Östergötlands Ornitologiska förening (2015-12-30). Man anger att parken innebär påtagligt negativa konsekvenser för ett flertal skyddsvärda fågelarter. Man menar att den bedömning som gjorts avseende häckning av särskilt skyddsvärda rovfågelarter inte stämmer, och att man inte kan utesluta häckning. Vidare anser man att det kan förekomma flera andra rovfågelsarter än de som omnämns i fågelrapporten, med mera.

Beslutet överklagas av Kvarsebo hembygdsförening (2016-01-11). Föreningen menar bland annat att påståendet att området ligger inom utpekat område för vindkraftsplan (kommunal) är felaktigt, och att flera av verken ligger utanför dessa områden. Man menar också att fågelinventeringen är ofullständig, och att havsörn och berguv, samt antagligen också fiskgjuse och storlom, i olika grad nyttjar området. Man anger också att tjäder och orre nyttjar området i större omfattning än vad som anges i fågelinventeringen samt att ingen fladdermusinventering utförts. Vidare anges buller, tillfartsvägar med mera som oacceptabla ingrepp.

Överklagandena tas upp av byggnads- och miljöskyddsnämnden (2016-01-12) som dock inte finner att det finns några omständigheter som ändrar grunden för det tidigare beslutet. Nämnden finner därför inga skäl att ompröva sitt beslut. Skrivelsen samt övriga handlingar överlämnades också till länsstyrelsen.

Boende i närområdet överklagar beslutet (2016-01-15), med ungefär samma invändningar som framförts av de båda fågelskådarföreningarna och Kvarsebo hembygdsförening.

Överklagandena tas upp och besvaras av byggnads- och miljöskyddsnämnden (2016-01-13) som inte finner att det finns några omständigheter som ändrar grunden för det tidigare beslutet. Nämnden finner därför inga skäl att ompröva sitt beslut. Överklagandena samt övriga handlingar överlämnades också till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen upphäver kommunens beslut (2017-06-29; 103) och återlämnar ärendet till Byggnads- och miljöskyddsnämnden för fortsatt handläggning. Det är en 11 sidor lång redogörelse som redogör för länsstyrelsens bedömning. Sammanfattningen är att natur- och friluftsvärden samt fågelliv kommer att påverkas negativt, liksom omgivande riksintressen. Detta gör att länsstyrelsen gör bedömningen att etableringen **kan antas medföra betydande miljöpåverkan** och att vindkraftsparken därför kommer att behöva tillståndsprövas.

Ramströms Vind AB (2017-10-03) svarar med att man är missnöjda med handläggningen och att man fått olika svar av olika myndigheter.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden "tvingas mot sin vilja" att förelägga Ramströms Vind AB att ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen i Östergötlands län (2017-10-18).

HAR KOMMUNEN VILSELETT SÖKANDEN GENOM UPPGIFTER I SIN VINDKRAFTSPLAN?

Tveksamt eftersom åtminstone delar av den planerade vindkraftsparken ligger inom "prioriterat område". Kvarsebo hembygdsförening framhåller att ett eller flera av verken ligger utanför detta område, och länsstyrelsen gör bedömningen att vindkraftsetableringen behöver utredas

ytterligare med avseende på påverkan på omgivande riksintressen. Men kommunens vindkraftsplan pekar ut vilka undersökningar som är av särskild betydelse, och det gäller, som jag uppfattar det, oavsett i vilket typ av område som anläggningarna planeras. Sökanden verkar inte ha uppfattat det så, och heller inte allvaret i förekomst av arter i artskyddsförordningen.

När det gäller närheten till riksintressen och påverkan på friluftslivet, vilket också framförs av länsstyrelsen som en orsak till att man bedömer att etableringarna medför ”betydande påverkan”, är det mer tveksamt om sökanden skulle kunnat förutse detta. Det är en ren bedömningsfråga, och något som i så fall borde ha behandlats i kommunens vindkraftsplan. En reflektion är därför att redan små ”prioriterade” områden blir ännu mindre om de kringliggande områdenas känslighet också inkräktar på etablering av vindkraft.

HAR SÖKANDEN TAGIT FRAM FELAKTIGT ELLER BRISTFÄLLIGT UNDERLAGSMATERIAL?

I det här ärendet har sökanden tagit fram ett bristfälligt material från början, och därefter tvingats att komplettera efterhand. De båda fågelskådarorganisationerna och Kvarsebo hembygdsförening påpekar stora brister, särskilt när det gäller inventeringen av fågellivet. Detta utgör också en av de viktigaste punkterna i länsstyrelsens bedömning av att etableringen kan antas medföra ”betydande påverkan”, vilket in sin tur innebär miljöprovning. Fågelinventeringen skulle naturligtvis kunna ha utförts på ett mycket mer ambitiöst sätt, med ännu fler fältbesök, och ett större fokus på särskilt utpekade arter och deras ekologi. Detta skulle kunna ha lett fram till en snabbare handläggning med ett positivt utfall för sökanden, men också till ett negativt resultat om fler och tätare förekomst av de aktuella arterna hade registrerats.

För sökanden i sådana här ärenden är det emellertid svårt att hitta rätt ambitionsnivå när det gäller efterfrågade utredningar, särskilt om man förleds att tro att ”prioriterade områden” innebär ett enklare utredningsförfarande. Och är man inte tillräckligt ambitiös från början hamnar man lätt i en successivt ökande kravbörd från myndigheterna.

HAR MYNDIGHETERNA STÄLLT FÖR HÖGA UTREDNINGS- OCH MILJÖKRAV?

Möjligen enligt resonemanget ovan, men sökanden bör inte tolka det som att det är ett mycket enklare utredningsförfarande när det gäller natur- och miljöfrågorna bara för att det handlar om ”prioriterade områden” för vindkraft. En felaktigt angiven förutsättning från kommunens sida skulle kunna vara att man inte signalerat att störningar av friluftsliv i angränsande riksintressen kan påverka möjligheten att uppföra vindkraftsanläggningar i det aktuella ”prioriterade området”. I så fall skulle området inte varit grönt på kartan i planen utan gult eller rött. När det gäller utredningskraven så är de generellt höga, och skall så vara, inte bara i Norrköpings kommun, utan i landet som helhet. Informationen av vad som krävs av en exploatör är emellertid inte alltid lika tydlig. Kommunens vindkraftsplan pekar emellertid ganska bra ut vad som behöver göras, men inte hur noggrant. Och det är naturligtvis en tolkningsfråga hur många fältbesök som skall göras, hur noggrant artsammansättningen skall kartläggas, hur avancerade analyser av effekter på växt- och djurlivet som skall utföras.

DISKUSSION

Vad är det specifikt som gjort att de båda projekten misslyckats? Flera saker men kartläggningen av naturvärdena i allmänhet och då fågelfaunan i synnerhet är den gemensamma faktor som fått etableringarna att avstanna. Finns det skillnader och likheter mellan projekten? Ja, båda projekten faller på samma sak. Likheten är att de utgjort en mycket långdragen process, främst beroende på att de första insända handlingarna saknat viktiga delar och därför har behövt kompletterats i efterhand. Sökanden har till sist tröttnat. Detta i sin tur kan bero på att

kommunens vindplan inte tillräckligt noga analyserats av sökanden, men också på att kravbil- den varit diffus. Hur noggrant skall man egentligen behöva utreda ett område innan ett myn- dighetsbeslut?

Går det överhuvudtaget att ansöka om, och vara säker på att få, tillstånd för anläggande av vindkraftverk utgående från ett underlagsmaterial i form av befintlig dokumentation och en kommunal vindkraftsplan? Nej!

Kartering av spelplatser och häckningsmiljöer för rovfåglar och skogshöns är ett mycket viktigt underlagsmaterial vid planering av vindkraftverk och vindkraftsparker. Dessa arter är skyddade i artskyddsförordningen, och många är upptagna i EU:s fågeldirektiv, bilaga 1 vilket innebär ett strikt skydd. Förekomst av dessa arter innebär i regel att stora anpassningar måste göras, eller att planerna helt måste skrotas. Dessvärre för vindkraftsindustrin är många av arterna tämli- gen frekventa i den typ av marker som ofta pekas ut i vindkraftsplaner, exempelvis impedi- mentmarker i höjdområden med goda vindförhållanden och som ligger långt från övrig bebyg- gelse.

En annan besvärande omständighet för vindkraftsetableringar är att det efter att alla andra in- tressen tillgodosetts, t ex naturvärden och skyddad natur, försvarets och flygets behov, riksin- tressen för rörligt friluftliv, infrastruktur och naturvård, inte finns så mycket plats kvar att ut- nyttja. Och att det i de små kvarvarande områdena, i sin tur kan finnas "oupptäckta" värden som gör omöjliggör vindkraft.

Svante Hultengren/Naturcentrum AB 2020-10-08